

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Petra Mikeše a soudců Jitky Zavřelové a Milana Podhrázkého v právní věci žalobkyně: **SILMET Plus, s. r. o.**, se sídlem Na Flusárně 168, Příbram, zastoupená Mgr. Jířím Kokešem, advokátem se sídlem Na Flusárně 168, Příbram, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 7, Praha 4, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 6. 2019, čj. 30551-2/2019-900000-314, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 21. 5. 2020, čj. 65 A 67/2019-35,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :**I. Vymezení případu**

[1] Celní úřad pro Olomoucký kraj (dále jen „celní úřad“) rozhodnutím ze dne 13. 5. 2019, čj. 26096-7/2019-580000-12 uložil žalobkyni pokutu ve výši 5 000 Kč a trest propadnutí celkem 5 litrů neznačeného lihu za spáchání 1) přestupku podle § 64 odst. 1 písm. a) zákona č. 307/2013 Sb., o povinném značení lihu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o povinném značení lihu“), kterého se dopustila tím, že dne 1. 8. 2018 jako konečný prodejce lihu nakoupila v rozporu s § 42 odst. 2 zákona o povinném značení lihu 10 ks Tuzemák 37,5 % (balení po 0,5 litru); a 2) přestupku podle § 59 odst. 1 zákona o povinném značení lihu, kterého se dopustila tím, že nedodržela zákaz daný § 15 odst. 1 zákona o povinném značení lihu, neboť na své čerpací stanici, provozované na adrese Uničovská 20, Litovel, minimálně dne 26. 11. 2018 nakládala s tímto neznačeným lihem ve smyslu § 15 odst. 2 písm. e) zákona o povinném značení lihu. Dále byla žalobkyni uložena povinnost nahradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč.

[2] Výše uvedeným rozhodnutím žalovaný k odvolání žalobkyně změnil rozhodnutí celního úřadu tak, že označení „příkaz“ uvedené na straně 1 rozhodnutí nahradil označením „rozhodnutí“. Ve zbytku odvolání žalobkyně zamítl a rozhodnutí celního úřadu potvrdil.

[3] Dne 26. 8. 2019 podala žalobkyně proti rozhodnutí žalovaného žalobu. Krajský soud v Ostravě žalobu zamítl, neboť se neztotožnil s tvrzením žalobkyně, že správní orgány měly upustit od uložení správního trestu vzhledem k naplnění podmínek § 43 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o přestupcích“). K upuštění od uložení správního trestu lze podle krajského soudu přistoupit v případě, že jsou splněny čtyři podmínky, a to že jak 1) závažnost přestupku, 2) okolnosti jeho spáchání, tak i 3) osoba pachatele vytváří důvodné očekávání, že 4) již samotné projednání věci postačí k nápravě pachatele. Tyto podmínky musí být splněny kumulativně.

[4] Krajský soud dospěl k závěru, že je v případě žalobkyně splněna pouze podmínka týkající se okolností spáchání přestupku (podmínka č. 2) a osoby pachatele (podmínka č. 3). Naopak nebyla splněna podmínka týkající se závažnosti přestupku (podmínka č. 1), kterou je nutné posuzovat ve světle § 38 zákona o přestupcích. Toto ustanovení v demonstrativním výčtu obecně uvádí, v čem spočívá povaha a závažnost přestupku. Je tak nutné zkoumat mimo jiné význam zákonem chráněného zájmu, význam a rozsah následku přestupku.

[5] Ohledně značného významu zákonem chráněného zájmu krajský soud odkázal na důvodovou zprávu k zákonu o povinném značení lihu. Podle ní impulsem pro novou úpravu značení lihu byla tzv. metylalkoholová aféra v srpnu 2012, která odhalila značný rozsah fungování černého trhu s lihovinami v České republice. V návaznosti na tuto událost byla v rámci „nulové tolerance k černému trhu s lihovinami“ přijata nová přísnější úprava, a to aktuálně platný zákon o povinném značení lihu. Zákonem o povinném značení lihu chráněný zájem je tak zájem na absolutní kontrole oběhu lihovin na území státu, s tím související řádný výběr daně a ochrana zdraví spotřebitelů.

[6] Co se týče následku, postačuje podle krajského soudu již porušení zákona, protože následek spočívá v samotném protiprávním nakládání s neznačeným lihem, neboť je tímto jednáním ohrožen zájem na kontrolovaném oběhu lihovin na území státu. Nemusí tak dojít k přímému zásahu na zdraví či k daňovému úniku (bod 18 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2015, čj. 8 As 50/2015-39). S ohledem na záměrnou přísnost úpravy nakládání s lihem a nulovou toleranci k černému trhu s lihovinami, měl krajský soud za to, že následek jednání žalobkyně, tedy vlastnictví neznačeného lihu a jeho nabízení k prodeji, nelze bagatelizovat. Krajský soud proto odmítl tvrzení žalobkyně, že závažnost přestupku byla prakticky nulová. Zároveň dodal, že pokud by bylo v daném případě upuštěno od potrestání, následkem by bylo i vrácení neznačeného lihu žalobkyni, neboť jeho propadnutí je jedním z uložených trestů, a ta by s ním dále mohla volně nakládat. To by však v tomto případě bylo nepřipustné.

[7] Důvodnou krajský soud neshledal ani druhou námitku žalobkyně, neboť dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného není nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, jelikož se žalovaný s argumentací žalobkyně vypořádal v dostatečném rozsahu, aby bylo žalobkyni z rozhodnutí zřejmé, proč žalovaný v případě žalobkyně neshledal důvody pro upuštění od potrestání. Skutečnost, že žalobkyni nepřesvědčily argumenty žalovaného, pro které v jejím případě neupustil od potrestání, nezpůsobuje nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí.

pokračování

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[8] Žalobkyně (dále „stěžovatelka“) podala proti výše uvedenému rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Stěžovatelka předně zopakovala svoji argumentaci uplatněnou již v žalobě; především, že závažnost přestupku je velmi nízká, prakticky nulová, neboť je nutné přihlídnout k tomu, že nevznikla žádná škoda a že dané lihoviny byly přítomny na čerpací stanici pouze v zanedbatelném množství (5 litrů). Jelikož tedy nedošlo k žádné škodě, dané lihoviny byly na čerpací stanici přítomny omylem a pouze v zanedbatelném množství, je nutné posoudit případnou závažnost za údajný přestupek jako velice nízkou, až nulovou. Zároveň stěžovatelka opětovně uvedla, že se jedná o její první podobné provinění. Ve zbytku opakovaně odkazuje na důvodovou zprávu k zákonu o přestupcích.

[9] Výslovně se pak stěžovatelka vymezila proti tomu, jak krajský soud posoudil otázku naplnění podmínky závažnosti spáchaného přestupku pro účely případného upuštění od uložení správního trestu. Namítla, že krajský soud nesprávně zhodnotil, že závažnost přestupku je tak významná, že neumožňuje přistoupit k upuštění od uložení správního trestu. Stěžovatelka nesouhlasila ani s argumentací krajského soudu, že následek přestupku není významný, neboť se jedná o ohrožovací přestupek. Jedním z prvků závažnosti přestupku je totiž právě jeho následek, kdy v dané věci byl skutečně následek nulový, a proto lze aplikovat § 43 odst. 2 zákona o přestupcích.

[10] Závěrem proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[11] Žalovaný odkázal na ty části svého rozhodnutí, kde se vypořádává s odvolací námitkou stěžovatelky o naplnění podmínek pro upuštění od uložení správního trestu. Plně se ztotožnil se závěry krajského soudu, a navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[13] Nejvyšší správní soud předesílá, že stěžovatelka v kasační stížnosti sice vyjadřuje nesouhlas s některými závěry krajského soudu, přesto však většinou pouze opakuje argumentaci, kterou již uplatnila v žalobě, bez toho, aby se závěry krajského soudu, který její žalobní námitky vypořádal, významněji polemizovala. Stěžovatelka musí zásadně reagovat na argumentaci krajského soudu a uvádět, z jakých důvodů jsou závěry, které krajský soud v napadeném rozhodnutí uvedl, nesprávné. Pokud tak neučiní a pouze znovu zopakuje námitky, které uvedla v žalobě, aniž by jakkoliv reflektovala argumentaci krajského soudu, pak za předpokladu, že uvedené námitky krajský soud vypořádal a nelze v jejich opakování spatřovat setrvání na dříve vznesené argumentaci, která je nadále schopná obstát proti závěrům krajského soudu, nejsou takové námitky přípustné (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2020, čj. 10 As 181/2019-63, č. 4051/2020 Sb. NSS; usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 9. 2009, čj. 7 Afs 106/2009-77, č. 2103/2010 Sb. NSS; nebo ze dne 15. 9. 2009, čj. 6 Ads 113/2009-43).

[14] Stěžovatelka v kasační stížnosti z podstatné části opakuje svoji žalobní argumentaci, aniž ji jakkoli staví proti argumentaci předestřené krajským soudem v napadeném rozsudku. To se týká námitek shrnutých výše v bodě [8], jakož i těch pasáží kasační stížnosti, kde stěžovatelka pouze opakovaně odkazuje na důvodovou zprávu k zákonu o přestupcích, jež jsou tak ve světle uvedeného rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu nepřijatelné ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť se opírají o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s.

[15] Výjimkou je pouze námitka, již stěžovatelka poukazovala na nesprávnost závěru krajského soudu, že závažnost přestupku je tak významná, že neumožňuje přistoupit k upuštění od uložení správního trestu, a že následek přestupku není významný, neboť se jedná o ohrožovací přestupek. Uvedená námitka, jediná skutečně reagující na argumentaci krajského soudu, je ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. přípustná. Není však důvodná.

[16] Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje s hodnocením provedeným krajským soudem a ostatně i správními orgány. Krajský soud správně zkoumal závažnost spáchaného přestupku ve světle § 38 zákona o přestupcích (jak ostatně stěžovatelka požadovala již v odvolání a zopakovala v žalobě i kasační stížnosti), které v demonstrativním výčtu obecně uvádí, čím je zejména dána povaha a závažnost přestupku (mimo jiné významem zákonem chráněného zájmu, významem a rozsahem následku přestupku). Dospěl k příléhavému závěru, že význam zákonem chráněného zájmu je značný s ohledem na jeho účel, jímž je absolutní kontrola oběhu lihovin na území státu, s tím související řádný výběr daně a ochrana zdraví spotřebitelů. V této souvislosti zmínil i podstatnou historickou okolnost vzniku záměrně přísné právní úpravy. Samotná tvrdá reakce zákonodárce na tzv. metylalkoholovou aféru vylučuje hodnotit zákonem chráněný zájem jako méně významný. To se ostatně projevuje i v nastavení velmi vysoké horní hranice pokuty (5 000 000 Kč).

[17] V této souvislosti Nejvyšší správní soud připomíná, že se stěžovatelka svým jednáním dopustila hned dvou přestupků, což zásadně omezuje prostor pro aplikaci upuštění od uložení správního trestu jako výjimečného institutu.

[18] Stěžovatelka nesouhlasila s argumentací krajského soudu, podle něž následek přestupku není významný, neboť se jedná o ohrožovací přestupek. Tvrdila, že jedním z prvků závažnosti přestupku je totiž právě jeho následek, kdy v dané věci byl skutečně následek nulový, a proto lze aplikovat § 43 odst. 2 zákona o přestupcích.

[19] Stěžovatelka se však mýlí. Krajský soud totiž neargumentoval tak, že následek přestupku není významný, neboť se jedná o ohrožovací přestupek. V bodě 31 napadeného rozsudku uvedl: „[a]rgumentace žalobkyně, že následek přestupku je nulový, neboť se žádný alkohol k zákazníkům nedostal, je nerozhodná, neboť zákon žádný takový následek nepředvídá (jak je uvedeno výše, jedná se o ohrožovací přestupek). ...“. Uvedené navazuje na předchozí argumentaci v bodech 25 a 26 napadeného rozsudku, v němž krajský soud osvětlil, že následkem přestupku je již samotné porušení zákona (jde tedy o ohrožovací přestupek; pozn. NSS), protože následek spočívá v samotném protiprávním nakládání s neznačeným lihem, neboť je tímto jednáním ohrožen chráněný zájem na kontrolovaném oběhu lihovin na území státu a s tím související řádný výběr daně a ochrana zdraví spotřebitelů.

[20] Jinými slovy, v souhrnu krajský soud (v bodě 31 ve spojení s body 25 a 26) říká, byť ne zcela přesně, že následkem je samotné porušení zákona a z toho plynoucí ohrožení objektu přestupku, jímž je právě chráněný zájem na kontrolovaném oběhu lihovin na území státu a s tím související řádný výběr daně a ochrana zdraví spotřebitelů. Nepřesné pak je vyjádření krajského soudu, že „zákon žádný takový následek (myšleno to, že se žádný alkohol nedostal k zákazníkům; pozn. NSS) nepředvídá“. Vhodnější by bylo užití slova „důsledek“ či přesného právního termínu „účinek“. Následek je obligatorním znakem skutkové podstaty a nelze ho zaměňovat s účinkem přestupku, jenž není obligatorním znakem skutkových podstat přestupků. Zatímco následek přestupku spočívá, jak uvedeno výše, v porušení či (jako v tomto případě) v ohrožení objektu přestupku, účinkem přestupku je zasažení či změna (ohrožení nebo porušení) hmotného předmětu útoku, tj. vznik či způsobení škody (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 2. 2004, čj. 6 A 109/2000-73, č. 583/2005 Sb. NSS; a bod 18 rozsudku čj. 8 As 50/2015-39, na nějž odkazoval i krajský soud v bodu 26 napadeného rozsudku).

pokračování

[21] Stěžovatelka ve svých podáních (odvolání, žalobě i kasační stížnosti) právě rozdíl mezi následkem a účinkem (vznikem škody) zcela pomíjí. Chybějící negativní následek či nulový následek spáchaných přestupků totiž váže na fakt, že nevznikla žádná škoda, neboť se žádné lihoviny nedostaly ke konečným spotřebitelům. Jak plyne z výše uvedeného rozdílu mezi následkem a účinkem, taková myšlenková úvaha je však vadná. V právě projednávané věci není pochyb, že následek přestupku v podobě ohrožení chráněného zájmu nastal, a to zcela nezávisle na příp. vzniku škody v podobě prodeje neznačeného lihu konečnému spotřebiteli. Zákon totiž skutečně nepředpokládá vznik škody (tj. účinek přestupku, nikoli následek jak nepřesně uvedl krajský soud).

[22] S námitkami stěžovatelky, že nevznikla škoda, se pak krajský soud dostatečným způsobem vypořádal v bodech 26 a především 31 napadeného rozsudku, kde konstatoval, „že alkohol se k zákazníkům nedostal právě z toho důvodu, že byl zabaven celním úřadem. Pokud by tomu tak nebylo, lze předpokládat, že žalobkyně by alkohol zákazníkům prodala, neboť jej k prodeji nabízela“. Jasně tak poukázal na význam, účel a smysl kontrol prováděných celními úřady v režimu zákona o povinném značení lihu, tj. předejít vzniku případné škody v podobě prodeje neznačeného lihu konečným spotřebitelům.

[23] Přípustné námitky stěžovatelky tak Nejvyšší správní soud posoudil jako nedůvodné.

IV. Závěr a náklady řízení

[24] Na základě výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[25] O nákladech řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 13. října 2020

Petr Mikeš
předseda senátu